



Mädlers Passage

Turistfolder

Leipzig – vi ses!

**Leipziger Freiheit**

Leipzig Tourismus  
und Marketing GmbH



## Fascinerende seværdigheder og udsigter

Velkommen i en af de mest levende byer i Tyskland. Leipzig er noget helt for sig selv: Det er en by, der forener tradition med dynamik, sachsisk hygge med hightech teknologi, klassisk kultur med avantgarde. Man bliver mødt med en udadvendt atmosfære, som giver en følelse af frihed. Byens storslåede centrum er det ideelle sted at begynde. Gamle ærværdige borgerhuse, historiske passager, gotik, renæssance, bygninger fra Tysklands Gründerzeit samt fra modernismen fortæller på en kvadratkilometer næsten 1.000 års historie.

Gæster fra hele verden er begejstrede over byens store oplevelsesrigdom. Lige meget, hvad man søger, finder man det inden for rækkevidde: Kulturelle highlights for musik- og teaterinteresserede, shopping i moderne stormagasiner og et net af historiske, for Tyskland unikke passager og gårde, i populære modebutikker eller spændende antikforretninger. Desuden er der museer, gallerier og selvfølgelig de legendære kvarterer med stjerne restauranter og in-steder. Næsten hver dag kan man finde et nyt højdepunkt i byens arrangementskalender. Om det er livekoncerter med verdenskendte berømtheder inden for pop, rock og klassisk musik til kabareter, sportsbegivenheder, kunststillinger, messer eller en af vores mange open-air fester. Og nu hvor vi er ved de himmelske udsigter: 120 meter over byen venter de store perspektiver – både udsigtsmæssigt og kulinarisk! I "Panorama-tårnet" lige ved siden af koncerthuset Gewandhaus. Et er sikkert: Leipzig har noget for enhver smag.

## Følg bare med – på en lille spadseretur gennem Leipzig

Vi begynder turen ved Tourist-Information (turistinformationen) **1**. Herfra går det til Markt. Her ligger Altes Rathaus (gamle rådhus) **5**, som er opført i 1556/57 og er en af de smukkeste tyske renæssancebygninger. På sydsiden falder en flere etagers karnap på det såkaldte Königshaus i øjnene. Huset blev i sin tid benyttet som logi for fyrster og kejsere. På nordsiden ligger det tidligere vejekontor Alte Waage **4**, og til højre bag ved den ses den nyopførte bygning som huser kunstmuseet Museum der bildenden Künste **75**. Fra torvet kommer man direkte til Barthels Hof **13**, det sidste bevarede messekompleks fra de store varemessers tid.



Denne rundtur kan findes på kortet over byens centrum (se på bagsiden).

I dag er det hjemsted for en restaurant, en masse butikker og et teater. Hvis man går gennem denne passage er der ikke langt til caféen og museet Zum Arabischen Coffe Baum **127**, et af verdens ældste, bevarede café-restauranter.

Gå tilbage over torvet og over bag Altes Rathaus til den gamle børsbygning Alte Handelsbörse

**2**, hvor handelsmændene før i tiden underskrev deres kontrakter. Derefter går vi forbi en statue af Johann Wolfgang von Goethe **39** og ind i Mädler Passage **66**, der anses for at være den mest prægtige passage i Leipzig. Den er især kendt for Auerbachs Keller **11** – en af skuepladserne i Goethes "Faust". Det kan også anbefales at tage en afstikker over Neumarkt til Städtisches Kaufhaus **109**, den første messebygning i verden.

Hvis vi slentrer tilbage til torvet, ser man allerede på lang afstand Thomaskirche **116**. Her var Johann Sebastian Bach korleder (kantor) for Thomanerkoret. Han er bisat i kirken og på kirkegården Thomaskirchhof står et mindesmærke over komponisten. Herfra går man ad Burgstraße til Neues Rathaus (nyt rådhus) **81**. Rådhuset er opført på grundmurene til den gamle Pleißenburg, hvor Martin Luther 1519 forsvarede sin doktorafhandling. Ikke langt derfra ligger den tidligere rigsretsbygning, der i dag huser Bundesverwaltungsgericht (Forbundsforvaltningsdomstolen) **19**. Når vi er tilbage i byens centrum skal vi se Augustusplatz med koncerthuset Gewandhaus zu Leipzig **37**, Oper Leipzig (operahuset) **85** og Universität Leipzig (Leipzig universitet) **118** nye campus. Herfra kan man mod øst se Grassimuseum (Grassimuseet) **43** **44**, hvor man kan få en masse spændende at vide om brugskunst, etnologi og musikinstrumenter. Det går videre til Nikolaikirche (Nikolaikirken) **82** og til sidst til hovedbanegården, en af Europas største sækbanegårde, med dens spændende Promenaden (promenader) **91**.



116

## Musikbyen – et klangfuldt parti(tur)

Leipzig's musiktradition er en skattekiste. Alene den række af store komponister, som levede og agerede her, regnes for en kanon i musikhistorien: Johann Sebastian Bach, Clara og Robert Schumann, Richard Wagner, Felix Mendelssohn Bartholdy, Edvard Grieg, Albert Lortzing, Gustav Mahler og Hanns Eisler. Det er ikke kun historien, men også opførelsen af store værker der plejes på bedste vis i Leipzig. Alene en halv million musikinteresserede valfarter hvert år til Gewandhaus. Dets ry er i flere århundreder blevet præget af kapelmestre lige fra Felix Mendelssohn Bartholdy og Arthur Nikisch til Kurt Masur. Også under den nuværende ledelse af den kendte dirigent Riccardo Chailly regnes Gewandhausorchester til verdens bedste ensembler. Orkestret spiller også til forestillinger i operahuset og til Thomanerkorets opførelser af Bach-kantater. Det berømte Thomanerkor optræder i Leipzig, hvor Bach tidligere havde sit virke: i Thomaskirken. Her, i korrummet, finder man også den fordums Thomaskantors grav. Thomanerkoeret er i øvrigt Leipzig's ældste kulturskat: dannet i året 1212. Også Leipzig's operatradition tæller til Europas ældste og går helt tilbage til 1693. Foruden selve operaen hører hertil også Leipzig's ballet og Musikalische Komödie, som spiller på egen scene i skuespilhuset Dreilinden. Leipzig's musikalske renommé præges også af



12



37



72



3

## Die Leipziger Notenspur

Andante – ma non troppo! Fra 12. maj 2012 kan du opleve musikbyen Leipzig's historie langs en 5 km lang, markeret "noderute". Næsten i minuttakt føres man så forbi de steder, hvor verdensberømte komponister og musikere har haft deres liv og virke.

## Her spiller musikken

- 3 **Alte Nikolaischule**  
tidl. skolebygning for Leibniz og Wagner, i dag café og kulturhus
- 12 **Bach-Archiv Leipzig (Bach-arkivet i Leipzig)**  
med museum og et alsidigt udbud af arrangementer
- 21 **Centraltheater**, hovedspillested for teateret Schauspiel Leipzig, holder traditionen fra den legendariske tyske skuespillerinde og teaterleder Caroline Neubers virke i hævd.
- 27 **ehem. Musikbibliothek Peters (tidl. musikbibliothek Peters)**  
verdens første offentlige fagbibliothek af sin art
- 37 **Gewandhaus zu Leipzig**  
koncerthus og hjemsted for Gewandhausorkestret
- 40 **Gohliser Schlosschen**  
en lille bygning i senbarokstil, danner rammen for mindre kulturelle arrangementer
- 42 **Grafisches Viertel**  
tidligere centrum for Leipzigs forlagsvæsen
- 44 **GRASSI Museum für Musikinstrumente (GRASSI museet for musikinstrumenter tilhørende Leipzig universitet)** rummer en af verdens største samlinger af sin art
- 45 **Grieg-Begegnungsstätte**  
i den historiske forlagsbygning Peters
- 52 **Hochschule für Musik und Theater (universitet for musik og teater)**  
det første tyske musikonservatorium
- 68 **MDR-Kubus**  
øvelokal for radiostationen MDRs symfoniorkester og radiokor
- 72 **Mendelssohn-Haus (Mendelssohns hus)**  
og kulturhus uden lige andre steder i verden

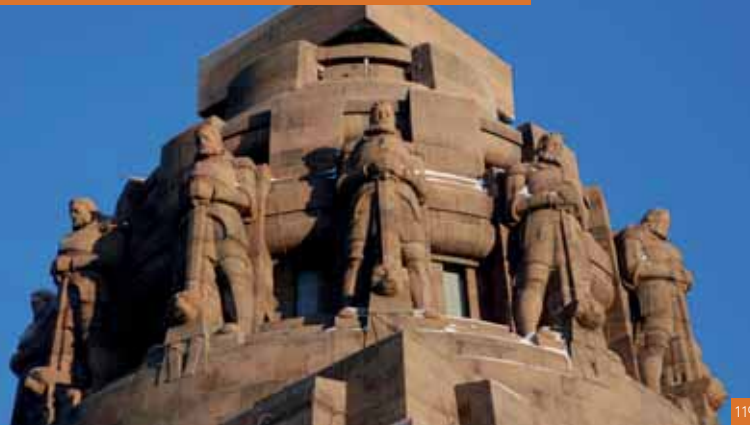
- 77 **Musikalische Komödie**  
musikteater overvejende til operetter og musicals
- 82 **Nikolaikirche**  
byens ældste kirke med et af Tysklands største koncertorgler
- 85 **Oper Leipzig (operahuset)**  
velrenommerede opera- og balletforestillinger
- 87 **Paulinum**  
i Koncertsalen og universitetskirken St. Pauli, hvor musikken på universitetet blev og bliver opført.
- 103 **Schumann-Haus (Schumanns hus)**  
Robert og Clara Schumanns tidligere bolig, i dag museum
- 110 **Standort ehem. Altes Konservatorium (tidl. placering af musikonservatorium)**  
i dag ældste tyske musikonservatorium
- 111 **Standort ehem. erstes Gewandhaus (tidl. placering af det første Gewandhaus)**  
i dag hjemsted for Geisteswissenschaftliches Zentrum
- 112 **Standort ehem. Geburtshaus Clara Wieck (tidl. placering af Clara Wiecks fødehus "Hohe Lilie")**  
ødelagt i 2. verdenskrig
- 116 **Thomaskirche**  
med Johann Sebastian Bachs gravsted, hjemsted for Thomanerkoeret
- 121 **Wagner-Denkmal (buste Wagner-mindesmærke)**  
efter en model af Max Klinger, ved Schwanenteich bagved operahuset



### Noderutens stationer

En individuel rundtur på "Leipziger Notenspur" tager – uden museumsbesøg – mellem ca. 90 minutter og to timer.

# Historiske højdepunkter



119

## Levende historie

Leipzig er en historisk betydningsfuld by og har siden fordums tid tiltrukket store navne. Napoleon har været her, og også Brockhaus, Reclam og Nietzsche – og selvfølgelig også Schiller og Goethe. Auerbachs Keller fra Goethes "Faust", folkeslaget ved Leipzig eller Nikolaikirche er sikkert kendte begreber.

I Leipzig kan man få historie og historien bagved helt ind under huden! Og ofte var det især råbet efter frihed, der var vendepunkter i Leipzigs historie. Men lad os tage det i rækkefølge...



11

## Frihedstrangen bestemmer Leipzigs renomme

I 1519 mødtes Martin Luther, Andreas Karlstadt og Philipp Melancthon efter invitation fra universitetet med den katolske teolog Dr. Johannes Eck til en diskussion på slottet Pleissenburg. Det gik over i historien som "Leipzig disputationen"

## Her kan man finde oplysninger om den fredelige demonstration i 1989

- 7 **Archiv Bürgerbewegung Leipzig e.V.**  
Forskningsinstitut og arkiv
- 36 **Gedenkstätte Museum in der „Runden Ecke“ (Stasi-museet i "Runde Ecke")** efterretningsstjenestens daværende bygning med den permanente udstilling "STASI – Macht und Banalität", herfra er der udflygt til Stasi-bunkerne i Mächern
- 83 **Nikolaikirchhof und Nikolaikirche**  
den dag i dag ramme om fredsbønner og diskussioner
- 108 **Stadtgeschichtliches Museum Leipzig (byhistorisk museum)**  
overblik over byens historie
- 125 **Zeitgeschichtliches Forum Leipzig**  
udstillinger om den tyske historie efter 1945

## Her kan man finde oplysninger om folkeslaget i 1813

- 29 **FORUM 1813**  
museum for folkeslaget ved Leipzig
- 71 **Memorialmuseum Völkerschlacht 1813 (mindemuseum for folkeslaget i 1813)**  
udstilling om rytterlaget i den tidligere selvstændige kommune Liebertwolkwitz
- 96 **Russische Gedächtniskirche St. Alexij (den russiske mindekirke St. Alexij)**  
bygget til ære for de faldne russiske soldater
- 117 **Torhaus Dollitz**  
udstilling af kulturhistoriske tingfigurer
- 119 **Völkerschlachtdenkmal**  
fredsmonument over folkeslaget, Europas største mindesmærke



100

og manifesterede bruddet mellem paven og lutheranerne.

De folkeslag, som var blevet undertrykt af Napoleon, samlede sig i oktober 1813 foran Leipzigs porte. I folkeslaget kæmpede Østrig, Preussen, Rusland og Sverige mod Napoleons hær. Det var det afgørende vendepunkt i befrielseskrigen mod det napoleonske fremmedherredømme.

2013 fejres det dobbelte jubilæum 200 år folkeslaget og 100 år mindesmærke for folkeslaget med en festuge.



7

## Den nye tid startede en mandag

Mere end 170 år senere, og igen i oktober, førte en fredelig demonstration i Leipzig til DDRs sammenbrud. I tilslutning til en fredsbøn i Nikolaikirche den 9. oktober 1989, en mandag, demonstrerede over 70.000 mennesker for ytrings-, møde- og rejsefrihed. Med råb

som "Det er os, der er folket!" og "Nej til magtanvendelse!" startede Tyskland første Fredelige revolution i Leipzig. Den dag, der forandrede Tyskland, fejres nu til dags under navnet "Dagen for den Fredelige Revolution" som mindedag i byen. Der vil være mange arrangementer, som du er hjertelig velkommen til at deltage i. Vi glæder os til at se dig!

## Fleere betydningsfulde historiske hændelser og steder kan opleves her

- 4 **Alte Waage**  
tidligere vejekontor, der samtidigt tjente som værts hus for byrådsmedlemmerne
- 5 **Altes Rathaus**  
1556/57 bygget mellem to messer, direkte ved torvet
- 11 **Auerbachs Keller**  
traditionsrig restaurant, kendt fra Goethes "Faust"
- 19 **Bundesverwaltungsgericht (Forbundsforvaltningsdomstolen)**  
i den tidligere rigsretsbygning (opført 1888–95)
- 25 **Deutsches Kleingärtnermuseum (tysk kolonihavemuseum)**  
kolonihavemuseum i det historiske sæde for verdens første kolonihaveforening
- 32 **Galopprennbahn Scheibholz**  
byens ældste idrætsanlæg, åbnet i 1863
- 35 **Gedenkstätte am Ort der Großen Gemeindegynagoge**  
mindesmærke over byens tidligere gynagoge
- 39 **Goethe-Denkmal (Goethe-mindesmærke)**  
Johann Wolfgang von Goethe læste 1765–68 i Leipzig
- 65 **Leipziger Synagoge (synagogen i Leipzig)**  
minder i dag om fordrivelsen af og mordet på Leipzigs jøder
- 81 **Neues Rathaus (ny rådhus)**  
der er opført på grundmurene til Pleissenborg, bystyrets sæde
- 100 **Schillerhaus (Schillers hus)**  
hvor Schiller skrev digtet "Ode an die Freude", i dag er huset museum
- 106 **Sportmuseum Leipzig (idrætsmuseet)**  
i Leipzig samlings- og dokumentationscenter (ingen permanent udstilling)

# Messe- og kongresby



64

## Messer, viden, kongresser

Hører man navnet Leipzig, tænker man på messer – allerede længe inden bogmessen, Automobil International eller ortopædi og rehabiliteringsteknologi, bare for lige at nævne de mest kendte i dag. Allerede i 1165 fik byen tildelt købstadsrettigheder, og i 1497 udstedte den tyske kejser messeprivilegier til byen. Det fremgår tydeligt af de tidligere messehus og passager, og især af den kosmopolitiske atmosfære i denne by med tradition som handelscenter. Efter den tyske genforening i 1990 tog messebyen Leipzig de nye udfordringer op. Skræddersyede fagmesser er konceptet for det ny messeområde. Desuden er Leipzig et efterspurgt mødested for kongresser af høj karat. Disse møder kan med succes holdes i f.eks. i Congress Center Leipzig og i de mange kongres- og konferencehoteller. Og byens event-locations – hver med sin egen stil – sørger for festlige aftenoplevelser. De videnskabelige institutioner



90

## Messer, fortræffelige konferencer og fester

- 2** **Alte Handelsbörse**  
Betydningsfuld barokbygning, anvendes i dag til forskellige arrangementer
- 23** **Da Capo**  
tidligere industrihal og oldtimer-museum
- 28** **Flughafen Leipzig/Halle (Lufthavnen Leipzig/Halle)**  
knudepunkt for Mellemtysklands lufttrafik
- 38** **Globana Trade Center Leipzig**  
sted for arrangementer, huser Mellemtysklands modecentrum
- 64** **Leipziger Messe**  
er en imponerende nybygning i den nordlige del af Leipzig  
**Congress Center Leipzig**  
er et moderne kongrescenter, som opfylder de højeste krav
- 69** **MDR und media city leipzig**  
fjernsynsstation og mediecenter, der hvor det tidligere slagtehus lå
- 70** **Mediencampus Villa Ida**  
som udgør en arkitektonisk helhed er videreuddannelsescenter for informationsmedier
- 90** **Porsche-Werk Leipzig (Porsche-fabrik Leipzig)**  
en verden af følelser, arrangementer, bilevents, fabriksrundvisninger
- 92** **Ratskeller der Stadt Leipzig**  
byens rådhuskældere, møder i spændende omgivelser
- 109** **Städtisches Kaufhaus**  
verdens første messebygning
- 120** **Volkspalast**  
den ældste messehal på messeområdet Alles Messengelände



15

byder på impulser til kongresser. Universitetet, som blev grundlagt i 1409, hører til blandt de ældste universiteter i Europa. Blandt de kendte professorer kan nævnes Heisenberg og Ostwald – og Goethe, Leibniz og Lessing studerede her. I dag er Leipzig også hjemsted for 6 højere læreanstalter og ca. 150 institutter og klinikker som f.eks. hjertecentret, Max-Planck-instituttet, Fraunhofer-Gesellschaft, medieakademiet og BIO CITY LEIPZIG.



24

## Langt mere end kun bøger

Leipzig er altid med på noget nyt. I 1650 kom den første avis til verden her. Leipzig har et særligt forhold til bøger. Det tyske nationalbibliotek på Deutscher Platz er forbundsrepublikkens centrale arkiv og bibliografisk centrum. Det er også værd at se bog- og håndskriftmuseet, musikarkivet og samlingen af eksillitteratur fra 1933–1945.

Indtil i dag er Leipzig en yderst aktiv forlags- og medieby. For her laves der ikke kun bøger, men der udklækkes også forfattere: Leipzigs Litteraturinstitut byder som det eneste i det tysksprogede område på en universitetsuddannelse for forfattere. Og ikke mindst de mere end 35.000 studenter med en masse friske idéer sørger for, at Leipzig ikke kun er værd at læse om men også værd at leve i. Hver dag – og hver nat.

## Videnskab og Produktion

- 15** **Bibliotheca Albertina**  
det stilfuldt genopbyggede universitetsbibliotek
- 16** **BIO CITY LEIPZIG**  
et eksemplarisk bioteknologisk-biomedicinsk center
- 17** **BMW-Werk Leipzig (BMW-fabrik Leipzig)**  
fabriksbesøg
- 24** **Deutsches Buch- und Schriftmuseum der Deutschen Nationalbibliothek**  
(tysk bog- og håndskriftmuseum tilhørende det tyske Nationalbibliotek)
- 30** **Fraunhofer-Gesellschaft**  
førende organisation for anvendt forskning i Europa
- 47** **Handelshochschule Leipzig (Handelshøjskolen i Leipzig)**  
en af de førende business schools i Europa
- 48** **Haus des Buches**  
hjemsted for et stort antal bogforlag, hvor der tilbydes forskellige kulturelle arrangementer
- 49** **Helmholtz-Zentrum für Umweltforschung (Helmholtz-centret for miljøforskning)**  
Tysklands største videnskabelige organisation
- 53** **Hochschule für Technik, Wirtschaft und Kultur (universitet for teknik, økonomi og kultur)**  
højere læreanstalt for teknik, økonomi og kultur med lang tradition
- 76** **Museum für Druckkunst (museum for trykkunst med et enestående typografisk åbent værksted)**  
hvor man må prøve at arbejde med de gamle redskaber
- 107** **Stadtbibliothek (kommunebiblioteket)**  
vil i 2012 blive rekonstrueret, det vil midlertidigt kunne besøges i byens stormagasinet
- 118** **Universität Leipzig (Leipzig universitet)**  
næstældste universitet i Tyskland, hvor bl. a. Lessing og Goethe studerede

# Kultur- og fritidsoplevelser



## God fornøjelse!

I Leipzig kan man opleve mange ting – undtagen at kede sig. Alle vegne byder byen på oplevelser og indtryk. Lige meget om man slentrer gennem Leipzigs passager og stormagasiner eller oser i de små modebutikker langs byens shoppinggader: I Leipzig kan man finde lidt af hvert. Leipzig har i alt 30 passager og messebygninger med butikker, spisesteder og oplevelser – lige fra den berømte Mädler Passage og boulevarderne i den indre by til Promenaderne på hovedbanegården. For det meste lokker også en af de mange torvemarker og loppe-marker. Og den årlige tradition: julemarkedet.

## Den nyere kunst

I hele verden taler man om kunst fra Leipzig – og mange sprog har efterhånden overtaget begrebet "Leipziger Schule". Universitetet for grafik- og bogkunst har haft en afgørende indflydelse herpå. Fra 1960'erne skabte bl.a. Bernhard Heisig, Wolfgang Mattheuer og Werner Tübke et umiskendeligt billedsprog her, som har forplantet sig til i dag. P.t. er det Neo Rauch, Tilo Baumgärtel, Tim Eitel, Matthias Weischer eller Rosa Loy, som skaber sensation internationalt. Hvor kan man finde en sådan kunst? I Leipziger Spinnerei kan man finde mere end 100 atelierer

og galerier. I Museum der bildenden Künste kan man ud over værker fra Leipziger Schule bl.a. finde værker af Max Beckmann, Caspar David Friedrich, Lucas Cranach, Peter Paul Rubens og Max Klinger. I det renoverede Grassmuseum finder man med Museum für Angewandte Kunst (brugskunst), Museum für Musikinstrumente (musikinstrumenter) og Museum für Völkerkunde (etnografisk museum) tre store museer af international betydning.



## Leipzig har mere at byde på end Leipziger Allerlei

Traditionelt gælder Leipzig som en meget gæstfri by. Generationer af messegæster og studenter har rost vore værtshuse. Goethe satte i sit drama "Faust" et vigtigt minde for den historiske kælder i beværtningen Auerbachs Keller. I Barthels Hof, Leipzigs eneste bevarede messe-

kompleks, bliver gæsterne forkælet i en hyggelig renaissanceatmosfære. Eller caféen "Coffe Baum", et af verdens ældste kaffetempler, der er bevaret i original tilstand. Kulinarisk opfylder Leipzig alle ønsker: lige fra gourmettempler eller

## Kunst i Leipzig

- 9 **asisi Panometer Leipzig**  
verdens største 360° panorama, 100 x 30 m, med skiftende udstillinger
- 31 **Galerie für Zeitgenössische Kunst**  
museum med kunst fra efter 1945
- 43 **GRASSI Museum für Angewandte Kunst (GRASSI museet for brugskunst)**  
**GRASSI Museum für Völkerkunde (GRASSI museet for etnografi)**
- 51 **Hochschule für Grafik und Buchkunst (Universitet for grafik og bogkunst)**  
et af de ældste kunstakademier i Tyskland
- 62 **KUNSTHALLE der Sparkasse Leipzig (kunstmuseum tilhørende Leipzig Sparkasse)**  
med en betydelig samling af kunst fra „Leipziger Schule“
- 75 **Museum der bildenden Künste**  
rummer en af de største borgerlige kunstsamlinger i Tyskland
- 104 **Spinnerei (det gamle spinderi)**  
som i dag er centrum for kunstnere, kunsthandlere og mange gallerier
- 114 **Tapetenwerkgalerien (den gamle tapetfabrik)**  
danner rammen om kunstneriske nyopdagelser

## Shopping

- 46 **Hainstraße**  
Barthels Hof, Webers Hof
- 66 **Mädler Passage**  
med Auerbachs Keller
- 67 **Marktplatz mit Marktgalerie (torvet med Marktgalerie)**  
og Handwerkerpassage
- 84 **Nikolaistraße**  
Strohsack, Speck's Hof
- 88 **Petersstraße**  
med Petersbogen
- 91 **Promenaden Hauptbahnhof (Promenaderne)**  
på hovedbanegården

## Gæstgiverier og restauranter med særlig flair og lange traditioner

- 11 **Auerbachs Keller**  
et af verdens mest kendte restauranter
- 13 **Barthels Hof**  
den sidste bevarede gennemgangsmessegård fra dengang, da de store varemesser blev holdt
- 34 **Gasthaus & Gosebrauerei „Bayerischer Bahnhof“ (kro og gosebryggeri „Bayerischer Bahnhof“)**  
i verdens ældste sækbanegård
- 41 **Gosenschenke „Ohne Bedenken“ (ølbro „Ohne Bedenken“)**  
det eneste historiske sted, hvor der stadigvæk serveres Gose-øl
- 86 **Panorama Tower (Panorama-tårnet)**  
120 m over Leipzig – med fantastisk udsigt ud over den indre by
- 101 **Schreibers Restaurant und Biergarten**  
i Tysklands første havekoloni
- 127 **Zum Arabischen Coffe Baum**  
museum og et af verdens ældste bevarede café-restauranter

## Natteliv

- 20 **Casino Petersbogen**  
spillekasino
- 54 **Kabarett academixer**  
kabarett
- 55 **Kabarett Leipziger Brett**  
kabarett
- 56 **Kabarett Leipziger Pfeffermühle**  
kabarett
- 57 **Kabarett-Theater Leipziger Funzel**  
kabarett-teater
- 58 **Kabarett-Theater SanftWut**  
kabarett-teater
- 61 **Krystallpalast Varieté**  
variéteshow
- 63 **Leipziger Central Kabarett**  
kabarett



26

barer og det saksiske eller internationale køkken til det rustikke og moderne. Dertil kommer de mange populære knejper i de forskellige kvarterer som f.eks. "um die Ecke" med god gedigen husmandskost og en udendørs plads om sommeren. Alt i alt: Leipzigs specialiteter er et must – og en nydelse! Som f.eks. den originale Leipziger Gose. Denne overgærede øl var næsten gået i glemmebogen, før den blev genopdaget i Leipzig af en gastronom. Eller hvad med specialiteterne Allasch, Lerchen, Leipziger Allerlei, Bachpfeiffen, Leipziger Rübchen – prøv dem!

## Til dagdrømmere og natsværmere

Leipzig har mere end nok at byde på for natsværmere: Der er nok at vælge imellem blandt de forskellige teatre, koncertsale, kabareter, varietéer, kasinoer og den frie scenes mange spillesteder, som byder på flotte programmer. De mange klubber, barer eller værtshuse levner ingen tvivl: Leipzig er lysvågen – og kører i døgn drift. Dagen efter er der mulighed for at fortsætte det "vilde" liv: Zoologisk have i Leipzig er en af Europas smukkeste. I tropeoplevelsesverdenen Gondwanaland kan du på mere end 16.000 m<sup>2</sup> opleve dyreverdenen fra de tre kontinenter Afrika, Asien og Sydamerika. En tredjedel af Leipzig er dækket af skove, parker eller haveanlæg. Auenwald, som er det største park- og skovområde, går som en bred stribe gennem byen og er et ideelt vandre- og cykelområde. Clara-Zetkin- og Johannaparken er den grønne oase i byens centrum. Det er også

**73** Moritzbastei  
kulturcenter

**79** naTo  
kultur + kommunikation

**98** Schaubühne Lindenfels  
lokalt mødested

**78** Nachtcafé  
diskotek

**94** RevueTheater Am Palmengarten  
restaurant og teater

**105** Spizz  
natklub

### Leipzigs lokale værtshuse

**26** Drallewatsch  
gastronomiske oplevelser i den indre by **rundt om Barfußgäßchen**

**74** Münzgasse  
originel værtshusgade

**99** Schauspielviertel  
spisesteder og underholdning i kvarteret **langs Gottschedstraße**

**113** Südmeile  
kultur- og in-steder **langs Karl-Liebknecht-Straße**

**122** Werk II  
kultur

### Udflugtsmål i Leipzig

**8** Arena Leipzig  
stedet for nationale og internationale idræts- og kulturarrangementer

**10** Auenwald mit Auensee (Skoven Auenwald med søen Auensee), artritt landskabsparadis, som man kan udforske fods, til hest eller på vandet, Auensee med jernbane gennem parken

**14** BELANTIS Freizeitpark Leipzig (BELANTIS forlystelsesparken)  
forlystelsespark, sjov til hele familien

**18** Botanischer Garten der Universität Leipzig  
Leipzig universitets botaniske have er den ældste af sin art

**22** Clara-Zetkin-Park, Johannapark (Clara-Zetkin-parken, Johannaparken)  
grønne oaser tæt på byens centrum



9



14



C

spændende at tage på en rotur ad Karl-Heine-kanalen og floden Weißer Elster langs med de interessante industribygninger fra det 19. århundrede.

## Og har du endnu ikke fået nok?

Så besøg Neuseenland i Leipzig. Landskabet med de udtømte brunkulminer

er blevet forvandlet til et stort sølandskab med rig mulighed for vandsport og svømning. På vej mod syd kan det betale sig at lave en afstikker til gasometeret asisi Panometer som huser verdens største panoramabillede. Når man er nået ud til Cospudener eller Markkleeberger søen, kommer man uvilkårligt i feriestemning ved synet af de lange sandstrande. Derfra kan man allerede se mega-rutsjebanen HURACAN i BELANTIS, den største forlystelsespark i det østlige Tyskland. Nord for Leipzig kan man opleve søerne Werbeliner og Schladitzer med vand i. I løbet af de næste år vil alt i alt 23 søer med vidt forgrenede kanaler og med et samlet areal på 175 km<sup>2</sup> forvandle området omkring Leipzig til et kæmpe vandland. Hedelandskabet Dübener Heide, Colditz, Lutherstadt Wittenberg, Meißen og Wörlitzer Park er også yndede udflugtsmål. For ikke at glemme Torgau, den tidligere residensby, eller Dresden, Halle, Weimar ... Leipzig er i det hele taget en rejse værd og et ideelt udgangspunkt for opdagelser!

**93** Red Bull Arena  
moderne fodboldarena, hvor der kan være ca. 45.000 tilskuere

**95** Rosental  
som er en del af Auenwald med vidt forgrenet vejnet og "Leipziger Blindenpark" (park for blinde)

**123** Wildpark (vildtpark)  
idyl for dyr og mennesker midt inde i Auenwald

**124** Wildwasser-Kanupark (Whitewater-kanopark)  
ved Markkleeberger See

**126** Zoo Leipzig mit Tropenerlebniswelt Gondwanaland  
(zoologisk have med tropeoplevelsesverden Gondwanaland) en af Europas smukkeste zoologiske haver

### Udflugtsmål rundt om Leipzig

**A** Dessau  
Bauhaus milesten for udviklingen af det 20. århundredes arkitektur og design

**B** Gartenreich Dessau-Wörlitz (Havelandskabet Dessau-Wörlitz)  
UNESCOs biosfærereservat Mittelbeibe (Elbens midterstrækning)

**C** Leipziger Neuseenland  
enestående søområde og biotoper i en genopdyrket natur

**D** Lutherstadt Wittenberg  
den tyske reformationsbevægelses vugge

**E** Schloss Colditz (Colditz slot)  
hvor der under 2. verdenskrig var interneret et stort antal allierede soldater

**F** Tal der Burgen  
langs floderne Zwickauer og Freiburger Mulde med mange borge og slotte

**G** Weinanbaugebiet Saale-Unstrut (Bjergsiderne langs Saale og Unstrut)  
et Europas nordligste vindistrikter

# Information. Service. Booking.

Leipzig turistinformation hjælper byens gæster med følgende:

Informationsmateriale, bykort, vejledning, gode råd, Leipzig-souvenirs, rejsetillbud, byrundvisninger og -rundture, og LEIPZIG CARD som dagskort (8,90 €), 3-dageskort (18,50 €), 3-dages gruppekort (34,00 €).

**Værelsesanvisning**  
tlf. +49 (0)341 7104-255

Sådan finder du os: Leipzig Tourismus und Marketing GmbH · Tourist-Information  
tlf. +49 (0) 341 7104-260 · info@ltm-leipzig.de · www.leipzig.de · www.leipzig.travel

Gyldig pr.: 06.12.2011. Med forbehold for ændringer, inkl. prisændringer. Efter evt. prisændringer er gamle LEIPZIG CARDS kun gyldige i 3 kalendermåneder.



## Leipzig ved første øjekast\*

- 3 x overnatning  
inkl. morgenmad på et af de hoteller, vi samarbejder med
- Deltagelse i offentlig byrundtur
- 1x aftensmad (treretters menu ekskl. drikkevarer)  
på en af restauranterne i den indre by
- Tur til mindesmærket for folkeslaget
- Tur til FORUM 1813
- Rejseguiden til "Leipzig an einem Tag"

**Book nu!**  
pr. person  
i dobbelt-  
værelse  
Fra **169€**  
Tillæg for enkeltværelse fra 52,50€

Flere oplysninger og booking: Leipzig Tourismus und Marketing GmbH  
tlf. +49 (0)341 7104-275 · incoming@ltm-leipzig.de

\* Dette tilbud gælder såfremt der er ledige pladser. Sidste tilmelding fire uger før ankomst.  
Individuelle løsninger er mulige ved booking med kort varsel.



Bachdenkmal  
(Bachstatue)



Leipziger Messe  
(Messeområde)



Nikolaikirche  
(Nikolaikirken)

### Kolofon

Udgiver: Leipzig Tourismus und Marketing GmbH  
Augustusplatz 9, D-04109 Leipzig  
Tourist-Information, Katharinenstraße 8, D-04109 Leipzig  
Tel. +49 (0) 341 7104-260, Fax +49 (0) 341 7104-271  
info@ltm-leipzig.de, www.leipzig.de, www.leipzig.travel  
Redaktion: Thomas Kohn

Idé og udførelse: Heimrich & Hannot GmbH

Fotos: Archiv Auerbachs Keller, Kunstmann; Archiv BELANTIS; Archiv Leipziger Messe GmbH; Schink; Archiv LMBV GmbH; Archiv LTM GmbH; Bader, Brzoska, Mothes, Rosse, Schmidt; Archiv Mendelssohn-Haus; Beck; Porsche Leipzig GmbH; PUNCTUM; Kober; Schulze © Asisi

Sats og trykning: Messedruck Leipzig GmbH

Redaktionen afsluttet: 06.12.2012; med forbehold for ændringer. Alle rettigheder forbeholdes. Reproduktion i databehandlingsanlæg, gengivelse via elektroniske, fotomekaniske eller lignende metoder, citater i radio og foredrag – også i uddrag – må kun foregå med udtrykkelig tilladelse fra indehaveren af ophavsrettighederne.

**Leipziger Freiheit**

Leipzig Tourismus  
und Marketing GmbH

**SAXONY.**



STATE OF THE ARTS.



## Messer og special events 2012

- 19.01. – 22.01.2012 Messen "PARTNER PFERD"**  
show-expo-sport  
for hesteelskere showudstillingsport Sparkassen Cup –  
Rolex FEI World Cup™ Jumping, FEI World Cup™  
Driving, FEI World Cup™ Vaulting, udstilling, hesteshow  
"Wernesgrüner Pferdenacht",  
gallafest Sparkassen Sport-Gala  
[www.partner-pferd.de](http://www.partner-pferd.de)
- 
- 11.02. – 19.02.2012 HAUS-GARTEN-FREIZEIT (hus-have-fritid)**  
Den store forbrugerudstilling for hele familien  
[www.haus-garten-freizeit.de](http://www.haus-garten-freizeit.de)
- 
- 16.02. – 19.02.2012 Beach & Boat (strand og båd)**  
Vandsportsmesse i Leipzig  
[www.beach-and-boat.de](http://www.beach-and-boat.de)
- 
- 15.03. – 18.03.2012 Bogmessen "Leipziger Buchmesse"**  
[www.leipziger-buchmesse.de](http://www.leipziger-buchmesse.de)
- 
- 02.06. – 10.06.2012 AMI – AUTO MOBIL INTERNATIONAL**  
[www.ami-leipzig.de](http://www.ami-leipzig.de)
- 02.06. – 06.06.2012 AMITEC**  
Fagmesse for reservedele til køretøjer, værksted og service  
[www.amitec-leipzig.de](http://www.amitec-leipzig.de)
- AMICOM**  
Branchemesse for underholdnings-, kommunikations-  
og navigationsteknik til køretøjer  
[www.amicom-leipzig.de](http://www.amicom-leipzig.de)
- 
- 05.10. – 07.10.2012 modell-hobby-spiel**  
Messe for modelbyggeri, modeljernbaner  
samt kreativ hobby og leg  
[www.modell-hobby-spiel.de](http://www.modell-hobby-spiel.de)
- 
- 21.11. – 25.11.2012 Turistmessen**  
"Touristik & Caravaning International Leipzig"\*  
[www.touristikundcaravaning.de](http://www.touristikundcaravaning.de)

Uddrag · Der tages forbehold for ændringer  
\*Gæstearrangement



Tlf.: +49 (0)341 678-0 · [www.leipziger-messe.de](http://www.leipziger-messe.de)

# Prehistoric – yet unbelievably close.

**GONDWANALAND**

Off to the tropics!



Gondwanaland



On nature's trail.

[www.zoo-leipzig.de](http://www.zoo-leipzig.de)

And what are you going to explore?

Primeval times brought back to life in Gondwanaland! Discover a fascinating tropical rain forest with 540 animal and plant species – and numerous ways to see them all.

GRASSI

MUSEUM FÜR ANGEWANDTE KUNST LEIPZIG

NEU ERÖFFNET / REOPENED

## JUGENDSTIL BIS GEGENWART

FROM ART NOUVEAU TO THE PRESENT DAY



**Ständige Ausstellung**  
Permanent Exhibition  
**Teil III / Part III**

Johannisplatz 5-11 · 04103 Leipzig · 0341 22 29 100 · [www.grassimuseum.de](http://www.grassimuseum.de)

Bernhard Schöbinger, Halschmuck „Blut, Schweiß und Tränen“ (Detail),  
1989, © VG Bild-Kunst, Bonn 2011

GRASSI

MUSEUM FÜR VÖLKERKUNDE ZU LEIPZIG

Staatliche Ethnographische Sammlungen Sachsen  
Staatliche Kunstsammlungen Dresden



## Rundgänge in einer Welt Walk around one world

Asien · Europa · Afrika · Amerika · Australien/Ozeanien

Johannisplatz 5-11, 04103 Leipzig · [www.mvl-grassimuseum.de](http://www.mvl-grassimuseum.de)



[WWW.BACHMUSEUMLEIPZIG.DE](http://WWW.BACHMUSEUMLEIPZIG.DE)

## FOLLOWING BACH'S FOOTSTEPS...

DIVE INTO BAROQUE LEIPZIG!

THOMASKIRCHHOF 15/16  
TUE-SUN 10 A.M.-6 P.M.



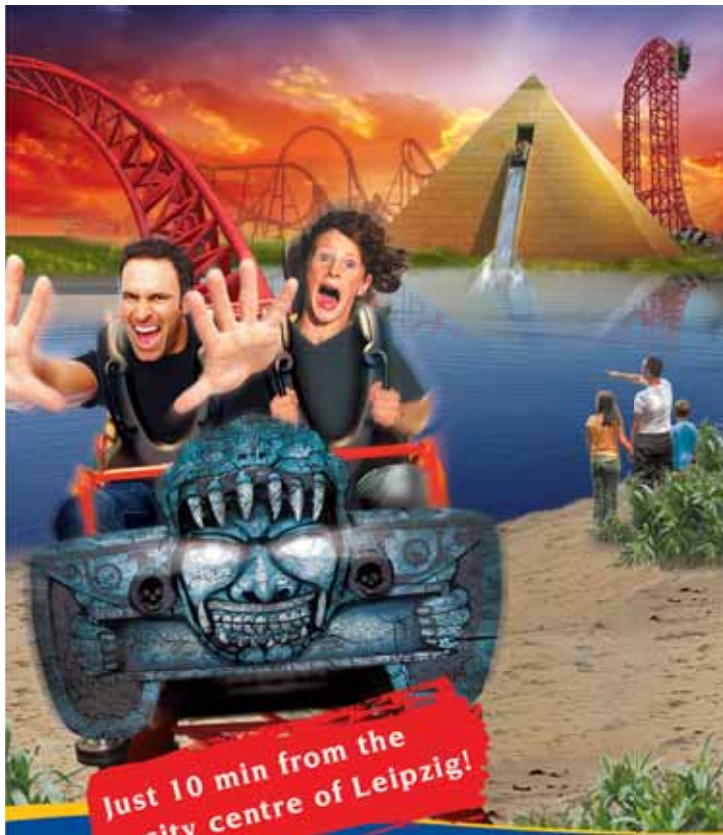
**bach**  
MUSEUM  
LEIPZIG



Bogner/ Ecker: Trümpfen/ und Glockenraster, 1994/2004, © VG Bild-Kunst, Bonn 2011

**Museum der bildenden  
Künste Leipzig**

[www.mdbk.de](http://www.mdbk.de)



Eastern Germany's  
**Themepark No. 1**  
is waiting for you!

- ✓ the must-have-adventure in Leipzig
- ✓ more than 60 attractions, rides and shows
- ✓ fun and thrill for the whole family

**BELANTIS**  
www.BELANTIS.de



**PANORAMA TOWER**  
RESTAURANT BAR LOUNGE  
PLATE OF ART

## SKY HIGH DINING

Enjoy the extravagant atmosphere  
of the highest restaurant  
in all of central Germany!

### À la carte

Savour an unconventional,  
surprising and young cuisine

### Business Lunch

Monday to Friday, 11 am to 2.30 pm  
daily alternating three course menu  
8.90 Euro

### Brunch above the sky

hot and cold delicacies on Sundays  
9 am to 2 pm

### Visions

breathtaking view from our  
roof terrace (120 metres high)

Augustusplatz 9  
29th floor of the City-Hochhaus  
0341 7100590  
[www.panorama-leipzig.de](http://www.panorama-leipzig.de)